

Fred Kistenkas

FRANEKER

Mijn studenten bos- en natuurbeheer hebben altijd na de pauze van het eerste hoorcollege het Wageningse kennismakingsrondje van je naam en thuis-thuis te noemen, maar hebben ook als extra opdracht voor in de koffiepauze hun favoriete stukje groen in Nederland te bedenken. Meestal blijft men chauvinistisch dicht bij huis, althans vooral de studenten uit het oosten. Het regent altijd habitats met uitdagend beheer zoals de natte hei van het Deelense Veld op de Hoge Veluwe, de dynamische natuur van De Wieden en Weerribben, het Fochteloërveen of de hoogveenherstelvlakten met wrattig veenmos van het Bargerveen. Een gewone Veluwse wildobservatieplaats, zoals het meest westelijke puntje van Paleispark Het Loo of het Bosje van Staf op de Hoge Veluwe, wordt soms ook nog wel genoemd maar is duidelijk niet genoeg voor de doorsnee student bos- en natuurbeheer.

Andere studenten en dan vooral ook die uit de Randstad kiezen altijd massaal voor de Waddeneilanden. En van die eilanden is altijd verreweg Vlieland het populairst. Het drenkelingenhuisje op de Vliehors ('de Sahara van het Noorden, meneer'), vogelkijkhut Kroon's Polders en de uitkijktoren in het bos bij het vuurtorentje ('zonsondergang over zowel Waddenzee als Noordzee') blijken natuurhotspots te zijn. Waarom staat juist Vlieland bij deze tweedejaars toch altijd zo hoog? Antwoord was jarenlang dat millennials in hun puberjaren massaal naar camping Stortemelk waren geweest. Camping Stortemelk heeft dus kennelijk voor een gestage influx van eerstejaars Bos- en natuurbeheer aan de Wageningen Universiteit gezorgd, waarvoor dank!

Wat mij opvalt is de grote kennis van habitat-typen en soorten die veel studenten al hebben. Ze weten meer van wrattig veenmos dan ik, wat moet ik ze dan nog leren? Ja, de rechtsbeschermingsregimes van Natura 2000 en het Natuurnetwerk, maar verder? Ik had ze beloofd aan het einde ook zelf mijn favoriete stukje Nederlands groen te delen. Dat is al sinds jaren *It Sjukelan*, zoals bekend een zeer oud en groen omzoomd kaatsveld midden in het stadje Franeker waar al sinds 1856 de PC geëkaatst wordt. Een groene long in een vergeten stadje. Maar wel met het Wembley van Nederland, zelfs nog ouder dan het oude Wembley. Ook met twin towers maar lang niet zo mooi als op het oude Wembley: ze lijken in Franeker op goedkope en moderne minaretten. Ernaast ligt De Bogt, het oudste studentencafé van Nederland. Pardon? Ja, Franeker

Foto's Fred Kistenkas

had een universiteit tot 1811 met een zeer belangrijke theologische faculteit. Daar is niets meer van over. Theologie was belangrijk voor de legitimiteit van de strijd tegen de katholieke Spanjaarden en later voor de Patriottische revolutie en opstand tegen Oranje: telkens dus het recht van opstand tegen een onrechtvaardige overheid. Het rebelse Franeker was in die korte burgeroorlog de Friese hoofdstad van de Patriotten, rivaal Leeuwarden van de oranjegezinden.

Twee leermomenten kun je hieraan koppelen: (1) groen hoeft niet een ingewikkelde habitat te zijn met wrattig veenmos en (2) wetenschappelijke disciplines komen en gaan. Ooit was theologie belangrijk, nu niet meer. Ik merk dat rechtswetenschappen ook terrein verliezen aan beleidswetenschappen. Ook de Omgevingswet is immers verworpen tot een beleidscyclus. Ja, de beleidscyclus is zelfs het uitgangspunt van die wet. We doen aan beleidsevaluatie en niet meer aan wetsevaluatie. Iedereen heeft het alleen nog maar over beleidsinstrumenten. Over rechtsinstrumenten hoor je niemand meer. Onderzoek is niet meer jurisprudentie-analyse, maar stakeholder-analyse, workshops en interviews. We maken liever beleidsprogramma's dan wetten. Bij juridische kamervragen over mijn kritiek op de Omgevingswet begin dit jaar kregen we tot twee keer toe alleen maar beleidswetenschappelijke en dus geen rechtswetenschappelijke antwoorden. De rechtsstaat, weet u nog? Daar maken we ons ook niet meer zo druk over als in de jaren zeventig of tachtig. Managers hebben het overgenomen van juristen. Is dat erg? Nee, het is jammer maar niet erg. Opkomst en ondergang. Ik voel me als een Franeker theoloog in 1811: niet meer nodig, een voorbije status en een relict uit vervlogen tijden. We weten echter: ook die hype van beleidswetenschappen gaat eens voorbij. De studie Bos- en natuurbeheer zal dan misschien nog wel bestaan. Althans zolang natuurcamping Stortemelk blijft...

fred.kistenkas@wur.nl

20 april
Symposium steenmeel
www.hogeveluwe.nl/nl/agenda/steenmeel-symposium-hoge-veluwe

21 april
Symposium Basiskwaliteit voor Natuur, voorwaarde voor herstel
www.vogelbescherming.nl/basiskwaliteit

29 april
Praktijkdag bestrijding duizendknoop
www.probos.nl

6 en 7 mei
Cursus Geïntegreerd bosbeheer
www.klingenbomen.nl

8-16 mei
Nationale vogelweek
www.vogelweek.nl

18 mei
BOSLES voor geïnteresseerde leken
www.klingenbomen.nl

18 mei
Cursus Flora en vegetatie
www.naturio.nl

1 juni
Cursus Bosethiek
www.klingenbomen.nl

6 juli 2021
Cursus Basiskwaliteit natuur realiseren
www.naturio.nl